

Handläggare: David Jonsson
Telefon: 08-50831197

Till
Kulturnämnden

KuN 2012-06-14
Nr 15

Samlad och utvecklad biblioteksverksamhet i Akalla, Husby och Kista

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar

- att** från och med biblioteks höstöppettider (v. 33) förbereda och under hösten flytta Akalla bibliotek till biblioteken i Husby och Kista.
- att** utveckla och erbjuda ny mobil biblioteksservice i Akalla, exempelvis bokbuss.

Sammanfattning

Genom att samla resurser möjliggörs en intensifierad utveckling av verksamhet med utgångspunkt i existerande lokaler samt förbättrade förutsättningar att möta boende även utanför bibliotekslokalerna. Därmed föreslås att flytta Akalla bibliotek med tillhörande resurser till biblioteken i Husby och Kista. Ny mobil biblioteksservice, så som exempelvis bokbuss, skall samtidigt utvecklas och tillhandahållas i Akalla.

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Inga Lunden
Stadsbibliotekarie

Underlag för beslut

Stockholms stads biblioteksplan, antagen av kommunfullmäktige februari 2012, fastslår att Stockholms bibliotek ska vara angelägna, tillgängliga och

effektiva samt att:

”Folkbiblioteken i Stockholm ska bilda en struktur som genom sin placering, sina öppettider och sitt utbud ska tillgodose stockholmarnas efterfrågan. Det betyder inte att all service ska finnas tillgänglig överallt, men att stockholmarnas olika behov ska tillgodoses på bästa sätt genom Stockholmsbibliotekens samlade resurser.”

Som en konkretion av biblioteksplanen antog Stockholms kulturnämnd i mars 2012 en ny strukturplan för stadens bibliotek. Som följd av tidigare strukturplan har det exempelvis skett flytt och etablering av T-banebibliotek i Bredäng, Högdalen och på Östermalm. Förändringarna har gett positivt resultat, ofta i form av ökade besök, utlån och publika arrangemang anordnade tillsammans med externa partners. Nära samverkan med andra är en viktig strategi för att biblioteken skall kunna nå nya användare samt bredda bibliotekens kompetens och utbud. I enlighet med bibliotekslagen skall Stockholms stadsbibliotek verka:

”till främjande för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet i övrigt”.

För att utveckla stockholmarnas tillgång till biblioteksverksamhet fastslog strukturplanen att det skall ses över hur Stockholms stadsbibliotek på effektivast möjliga sätt kan bedriva biblioteksverksamhet för stockholmarnas bästa, exempelvis hur och när biblioteken kan samla resurser i syfte att skapa förutsättningar för bättre biblioteksverksamhet för fler. Detta tjänsteutlåtande beskriver utifrån strukturplanens inriktning hur så skulle kunna ske genom att Akalla biblioteks verksamhet och resurser omlokaliseras till att utgå från Husby och Kista bibliotek.

Strukturplanens idé om flytt av Akalla bibliotek har väckt reaktioner och samtal om bibliotekets framtid har förts mellan representanter för Stockholms stadsbibliotek och engagerade stockholmare, lokala organisationer och institutioner. Tillsammans med 2011 års kundundersökning samt besöks- och utlåningsstatistik har dessa åsikter och samtal legat till grund för tjänsteutlåtandet.

Begränsad verksamhet i dagens lokaler

Biblioteket i Akalla har idag under stora delar av året öppet tre dagar per vecka och helt stängt under sommarperiodens sju veckor. Biblioteket har bland stadens lägsta antal besök och utlån, såväl totalt som per öppettimme. Under 2011 gjordes 18 749 besök och 11 673 utlån. Antalet besök per öppettimme var ca 22.

Dagens begränsade öppettider hänvisar redan idag boende i området till stadens övriga bibliotek, däribland närbelägna Husby och Kista. Stockholms stadsbiblioteks kundundersökningar från 2011 visar hur bibliotekens användare generellt använder fler än sitt närmaste bibliotek. Många boende och andra engagerade i Akalla menar att dagens verksamhet på många sätt är begränsad och att den för att bli verkligt tillgänglig och angelägen för boende i Akalla skulle behöva mer resurser för fler organiserade aktiviteter och ökat öppethållande. I sammanhanget bör emellertid poängteras att det skett en trend av minskat antalet såväl besök som lån i över fem år, en utveckling som antyder att ökat öppethållande inte självklart skulle generera fler besök och lån. Vidare beskriver kultureksekreteraren från Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningens hur stadsdelsförvaltningen redan idag minskat antalet kulturarrangemang vid Akalla bibliotek till förmån för omkringliggande bibliotek där det finns resurser och kraft att göra mer för att nå fler. Även trots denna typ av kritik mot dagens verksamhet har det symboliska värdet av att ha ett ”eget” lokalt bibliotek poängterats av boende och andra engagerade i Akalla.

Bristfälliga lokaler

Akalla biblioteks verksamhet bedrivs idag i samma hus som Akallaskolan, efter vårterminen 2012 kommer skolverksamheten emellertid att flytta. Detta bland annat på grund av att lokalen dras med fukt i sådan omfattning att exempelvis skolköket inte längre kan användas för matlagning, biblioteket har vid två tillfällen översvämmats med följd att delar av lokalerna inte kunnat användas och även ventilationen har krånglat vilket resulterat i att biblioteket tillfälligt tvingades att stänga. Då skolan utryms är bibliotekets lokaler uppsagda från 2012-09-30 med möjlighet till förlängning till 2012-12-31. Akalla biblioteks bristfälliga lokaler har intensifierat processen att se över och föreslå nya sätt att prioritera resurser i området.

Samlad biblioteksservice i Akalla, Husby och Kista

En flytt av Akalla biblioteks resurser till närbelägna Husby och Kista avser bidra till bättre utnyttjande av existerande resurser till gagn för området som helhet. Sedan tidigare har kultur nämnden efterfrågat utvecklad verksamhet i nya lokaler i såväl Husby som Kista; i Kista inom gallerian och i Husby inom ett nytt kulturhus. De båda satsningarna skall tydligt komplettera varandra för att tillsammans erbjuda en omfattande verksamhet angelägen även för boende i Akalla. Ambitionen är ett större upptagningsområde än biblioteken i Husby och Kista tillsammans når idag. Kista bibliotek skall utvecklas med tonvikt på bildning i vid mening i ett växande digitalt samhälle medan utvecklingen av ett kulturhus i

Husby (inklusive bibliotek) fokuserar på människors berättande, möten, kulturliv och platser för eget skapande. Genom att tillföra resurser från Akalla bibliotek kan dessa bibliotek förstärkas i enlighet med ovan formulerade ambitioner.

I dialog med boende i Akalla är det tydligt att även om de redan idag använder Husby och Kista bibliotek förväntar de sig att nya satsningar tydligt skall märkas om Akalla bibliotek flyttas samman med dessa. Flera lyfter också behovet av att i Akalla i ökad utsträckning kommunicera den verksamhet som sker och kommer att ske vid omkringliggande bibliotek. Det geografiska avståndet behöver inte vara ett problem så länge erbjudandet från andra närliggande bibliotek är attraktivt och välkänt. Vid en eventuell flytt bör därmed dialoger och informationsinsatser genomföras kring främst Husby och Kista bibliotek för att stärka de närbelägna bibliotekens relevans och attraktion hos boende i Akalla. Denna typ av dialog blir en viktig satsning som möjliggörs genom de resurser som frigörs vid färre fysiska bibliotekslokaler.

Aktiviteter som idag sker i Akalla, exempelvis den läxhjälp som bedrivs av frivillig allmänhet en gång per vecka samt Bibliotekets vänner i Akallas programverksamhet som sker ca 6-8 gånger per år, erbjuds vid en eventuell flytt att fortsätta sin verksamhet vid Husby eller Kista bibliotek. Nämnda arrangörer säger även att de eventuellt kan tänka sig nya samarbetspartners och lokaler i Akalla; exempelvis hos Frälsningsarmén, någon av skolorna, Svenska kyrkan och/eller Kurdiska föreningen. Samarbetspartnern som ger juridisk rådgivning i Akalla önskar vid en flytt fortsätta sin verksamhet i Husby bibliotek där det idag inte finns något liknande. Vid en eventuell flytt avser Stockholms stadsbibliotek ha fortsatt dialog med samtliga samarbetspartners i syfte att stödja deras fortsatta verksamhet oberoende av om de avser flytta med till ett annat bibliotek eller väljer att finna andra lokaler i Akalla.

Skolorna i Akalla utvecklar alla för närvarande sina egna skolbiblioteksfunktioner utifrån den nya skollagen från 2011. Sedan 2011 har lagen förtydligat att skolor själva ansvarar för att tillhandahålla lagstiftade skolbiblioteksfunktioner. Den service av Akalla bibliotek som dock utnyttjas av de lokala skolorna underlättas idag av den geografiska närheten samtidigt som representanter från skolorna menar att de vid en flytt kan tänka sig att ta sig till Kista eller Husby förutsatt att där finns resurser och plats att ta emot eventuella skolbesök. En service skolorna kommer att ges enligt samma praxis som alla andra skolor erbjuds vid sitt närmaste bibliotek.

Mobil biblioteksservice i Akalla

Genom att frigöra resurser att möta boende också utanför de fysiska biblioteken finns möjlighet till betydligt förbättrad mobil biblioteksservice. Ett mer utåtriktat arbete är också en viktig utgångspunkt för Växtplatsprojektet, den förvaltningsgemensamma satsningen för att kultur, konst och föreningsliv skall nå fler stockholmare. Husby är en av de fem stadsdelar som fungerar som utgångspunkter för detta arbete. Ett arbete som sker i nära koppling till utarbetandet av Husby kulturhus och därmed har fokus även på Akalla, dess boende och ett större geografiskt område än det som traditionellt definieras som Husby.

Genom såväl enskilda stockholmarnas synpunkter som i samtal med bland annat äldreombud, kultursekreterare och representanter från läxhjälpverksamhet, Bibliotekets vänner, skolor och förskolor så är det tydligt att det efterfrågas och bör finnas en fortsatt god biblioteksservice till boende i Akalla. För vissa målgrupper menas att det också krävs någon form av fysisk biblioteksnärvaro. Samtidigt är det tydligt att biblioteksservice inte absolut måste vara synonymt med en bibliotekslokal likt dagens. Förskolan ser exempelvis möjligheter att utveckla sitt samarbete med skolbiblioteken i stadsdelen samt önskar möjlighet att få böcker levererade till förskolan och/eller bli besökta av bokbussen. Stockholm stads Barnens bokbuss kommer under 2012 att bytas ut till en ny än mer länsinspirerande buss. Bussen skall prioritera områden och verksamheter som av olika anledningar har svårare att nå stadsdelsbiblioteken och vid en flytt av Akalla bibliotek skall området prioriteras så att bussen kommer dit vilket den inte gör idag. Utöver bokutlåning kan bokbussens personal hålla sagostunder i antingen bussen eller inne på den aktuella förskolan. Även möjligheten att bibliotekspersonal på andra sätt än genom bokbussen besöker förskolor för exempelvis bokleverans och bokprat möjliggörs genom de resurser som frigörs från att bemanna dagens bibliotek i Akalla. Denna typ av uppsökande och mobil verksamhet kan även utvecklas gentemot ytterligare målgrupper och framförallt äldre eller andra som har svårare att förflytta sig till sitt närmaste bibliotek. Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och äldreförvaltningen pågår sedan tidigare ett arbete med att se över hela stadens biblioteksservice till Stockholms äldre befolkning, bland annat kring hur Boken kommer-verksamheten kan utvecklas, möjligheten till en biblioteksbuss riktad till äldre samt utvecklade samarbeten med enskilda äldreboende.

Angelägna, tillgängliga och effektiva bibliotek

Skall biblioteken bli angelägna och tillgängliga för fler än dagens användare krävs resurser att söka upp och möta stockholmare som idag inte tar sig till de nuvarande lokalerna.

En flytt av Akalla bibliotek koncentrerar Stockholms stadsbiblioteks resurser i syfte att få mer kraft till uppsökande och mobil verksamhet samt att utveckla verksamhet med tillgängliga öppettider, god bemanning och attraktivt utbud av arrangemang, medier och service i allmänhet. Stockholms stadsbibliotek är till för boende i alla stadens stadsdelar vilket kräver en struktur av såväl stationär som mobil verksamhet, en struktur med utgångspunkt i stadsdelars unika karaktär och stadens knutpunkter där många människor rör sig. Utifrån detta prioriteras var bibliotekslokaler bör placeras i syfte att skapa en struktur som möjliggör biblioteksservice för alla stockholmare.